

smo, da bode še prišel čas, ko se bodo tvrdke same oglašale. Lesa se ne bode več toliko sekalo, ker ni delavskih moči. Samo paziti je treba, da se skorje ne pokvarijo in ne postanejo vsled deža in vlage črne. Poslanci so pripravljeno storiti vsak korak, ki bi to zadevo s trgovske strani povoljno rešil, toda treba jim je podati nasvete iz trgovskih krogov, kako naj postopajo. Dr. Verstovšek se je obrnil v tej zadevi tudi na hrvaško vlado za odpuščanje. Nasvetujemo pa zlasti trgovcem, ki še imajo velike zaloge, da napravijo posebno vlogo na trgovsko ministrstvo, v kateri pojasnijo svoj položaj in zahtevajo, da se centrala, ki ovira samo promet s surovinami, odpravi. Kako pridejo trgovci s škorpjami in kmetje do tega, da bi morali centrali plačevati odstotke, dasiravno jim ne preskrbi odjemalcev.

Dopusti vojaških oseb

C. in kr. vojno ministrstvo je zbralo v ukaz določila o dopustih tako-le:

Vsem ozdravelim, zanesljivim osebam moštva, ki odhajajo iznova na fronto, je dovoliti prej osemdnevni dopust. Pravico dovoljenja imajo: poveljniki nadomestnih čet, v onih slučajih pa, kadar odhaja moštvo na bojišče z oddelki, odhajajočimi tja naravnost iz bolnišnice, poveljniki bolnišnice.

Invalidi.

Invalidom, ki se morajo zdraviti ali vaditi, je ne glede na to, ali se nahajajo v vojaških ali nevojaških zavodih, možno dovoliti v osebnih zadevah brez oblastvenega dovoljenja najdalje osemdnevni dopust, v kolikor se po nepotrebnem ne zavleče zdravljenje.

Dopust v nujnih slučajih — sodišče — smrt.

Povabilo k sodišču je službeni spis, ki ne zadeva drugih dopustov. Za to dovoljeni dopust je pa omejiti na neizogibno potrebno dobo. Pravica dovoljenja pristojna poveljnikom nadomestnih oddelkov.

Pri uradno dokazanih prigodih smrti ali obolenja najbližjih sorodnikov (žene, roditeljev, dedov, otrok, bratov in sester) se morejo dovoljevati gažistom (aspirantom), potem osebam moštva dopusti za najdalje osem dni. Pravica dovoljenja pristojna nadomestnim četam in poveljnikom oddelkov.

V posebno nujnih družinskih zadevah, v važnih, eksistence se tikajočih slučajih itd. se morejo dovoliti dopusti tako gažistom, kakor osebam moštva. Izmera osem dni; dovoljuje vojaško poveljstvo.

Ce osem dni ne zadošča, se sme raztegniti tak dopust na 14 dni, a v tem slučaju je izključena ponovna dovolitev 14dnevnega dopusta „brez posebnege povoda“ v dobi 6, oziroma 9 mesecev, določeni za take dopuste.

Ako kdo prosi za dopust v nujnih družinskih zadevah, a je že imel prej 14dnevni dopust „brez posebnega povoda“, mora, kadar prosi, dokazati na verojeten način, da za dobo 14dnevnega dopusta še ni bilo navedenega povoda. V takih zadevah, ki zahtevajo večkratno neistodobno, kratko prisotnost, n. pr. v dedinskih zadevah, notarskih zasliševanjih itd., se vobče ne daje skupen dopust za dobo 14 dni, temveč po potrebi večkrat krajši dopusti. Ako svota teh kratkih dopustov doseže 14 dni, tedaj se nadaljnega 14dnevnega dopusta „brez posebnega povoda“ v določeni dobi 6, oziroma 9 mesecev, ne sme več dati. Prošnje, ki izkazujejo neizogibno potrebo na 14dnevnega do štiritednevnega dopusta, je predložiti vojnemu ministrstvu, oziroma ministrstvu dež. brambe.

Dopusti iz drugih vzrokov.

Vsem vojaškim osebam, v zaledju vsaj eno leto nepretrgoma aktivno služočim, tudi v vojnih podjetjih itd. delujočim osebam moštva ter osebam, služočim po zakonu o vojnih dajatah, se more v ozirom na vojaško službo dovoliti dopust brez posebnega povoda (tudi razdeljen) za najdalje 14 dni. Ponovno pravico do takega dopusta dosežejo kasneje gažisti še le po 6, moštvo po 9 mesecih. Pravico podelitve teh dopustov imajo pristojni poveljniki oddelkov.

Moštvo, ki je dobilo take dopuste, izgubi pravico do 14dnevnega dopusta „brez posebnega povoda“ v dobi, določeni za take dopuste na 9 mesecev, ter pravico do „dopusta v sestanek“.

Do teh imajo pravico le gažisti, stabni podčastniki, dalje služočim podčastniki in enoletni prostovoljci. Doba je pri poslednjih 14 dni do 4 tednov, pri gažistih kakor določil zdravnik.

Odhod iz garnizije.

Vsi gažisti (aspiranti) smejo v prostem času oditi iz garnizije. Tudi moštvo sme dobiti vobče enako olajšavo. Ta dovoljenja se dobe pri prijavi (raport).

Vožni stroški.

Pri vseh dopustih teko neprikrajšane pristojbine, t. j. mož na dopustu ima pravico do vseh pristojbin, tudi novecev za prehrano. Vožne stroške trpi vojaška uprava v le-teh slučajih:

Pri dopustih v smrtnih slučajih itd., v nujnih družinskih zadevah in zadevah, tikajočih se eksistence, pri vseh dopustih v Nemčijo, pri dopustih k

sodnim razpravam, pri invalidnem moštvu in pri dopustih v obdelovanje polja in gozdov. Pri dopustih „brez posebnega povoda“ se kreditirajo vožni stroški le tedaj, ako se nahaja kraj dopusta v drugem območju, kot je ono, kjer se nahaja pristojno vojaško poveljništvo.

Italijansko bojišče.

Dne 14. septembra so Lah na primorski fronti pričeli s sedmo ofenzivo, ki pa jim še do danes ni prinesla zaželjenega uspeha, dasiravno so njih žrtve izredno krvave. Edino vzhodno od Gorice so prišli Italijani nekaj kilometrov naprej; njih sunek v smeri proti Trstu pa smo popolnoma zavrnil. Borba, ki je ena najsilnejših cele italijanske vojske in še presega glede silovitosti celo borbo za Doberdobsko planoto, divja od Bovca do morja. Imamo upravičeno upanje, da Lah ne bo prodrl dalje v osrčje slovenske zemlje in ne bo dobil Trsta, saj branijo naše postojanke zopet deli železnega (III.) zbora, med njimi slavni 87. pešpolk.

Naši letalci so zadnje dni večkrat uspešno napadli laška mesta.

Sedma italijanska ofenziva.

Dne 14. septembra so se Lah na celi črti od Tolmina do morja navalili z vso silo na naše tamošnje postojanke. Mi smo že v zadnjem „Slov. Gospodarju“ pisali, da se Lah na primorski fronti pripravljajo na nove navale. Pred 14. septembrom so namreč več dni silovito obstreljevali s topovi naše postojanke na Primorskem. Da bi pa svojo namero kolikor mogoče zakrili, so napadali tudi na južnem Tirolskem.

Prvi dan nove ofenzive so Italijani po silnem artilerijskem ognju pričeli z infanterijskimi napadi. Razvili so se izvanredno srditi boji. Sovražniku se je prvi dan posrečilo, da je na posameznih točkah, posebno vzhodno od Gorice, vdrl v naše prednje postojanke. Sicer pa se je prvi laški naval nesrečil.

Drugi dan (15. sept.) se je bitka nadaljevala z enako silovitostjo kot prvi dan. Na severnem odseku (severovzhodno od Gorice) je sovražnik dosegel majhen pridobitek ozemlja. Zavzel je Grad pri Mirnu ali „Svete stenge“, kjer so bili naseljeni oo. lazaristi. Ki so bili pred leti pri Sv. Jožetu blizu Maribora. V ostalem pa je ostala naša primorska fronta nespremenjena. Vjeli smo nad 500 Lahov in uplenili 3 strojne puške. Artilerijski boj pa se je ta dan raztegnil tudi do Krna in Bovca.

Tretji dan so Italijani na Kraški gorski planoti nadaljevali svoje napade noč in dan. Naša fronta je ostala neomajena. Na severnem delu tega ozemlja je po mnogih brezuspešnih sunkih obnemagovala sovražna sila. Najhujša bitka je bila med Lokvico in kraško skupino južno od Doberdobskega jezera. Čeprav je sovražnik ne restano valil sveže sile proti temu delu fronte, se je odločil boj iz bližine vselej v korist našim četam. Italijanske izgube so, odgovarjajoč veliki množini čet, katere je poslal sovražnik v boj na tako ozkem napadalnem prostoru, skrajno velike, tako je izkrevavelo samo v borbi za imenovani kraški vrh sedem sovražnih polkov. Na fronti severno od reke Vipave notri do Krna je bil artilerijski boj živahnejši. Na ozemlju Bovca je sovražnik po močni artilerijski pripravi brezuspešno napadel Vršič, Ravelnik in goro Rombon.

Četrty dan je obnovila tretja italijanska armada napade na celo našo fronto na Kraški gorski planoti. Tudi ta četrti bojni dan so žilavi branitelji obdržali svoje postojanke. **Preizkušeni naš čmači nešpolk št. 87** je bil pri Lokvici odlično deležen pri uspešni obrambi proti sovražnemu naskodu. V severnem odseku smo krvavo zavrnil tri napade italijanskih grenadirjev.

Peti dan nove italijanske ofenzive (dne 19. sept.) je bil na Kraški planoti mnogo mirnejši kakor prejšnje dni. Iz ponehujočega napadanja je razvidno, da so Lah že prve dni svoje sedme ofenzive izgubili mnogo svoje napadalne sile. Odbili smo vse sovražne napade.

Naši stražijo Gorico.

Vojni kurat profesor Lovrič piše: Nad našo Gorico stražijo naši junaki; ne puščajo je izpred oči. V njej se ne šopiri Italijan; tega jim ne dopušča mo! Kralj Vittorio il Traditove (Viktor Izdajalec) je bil nedavno v naši Gorici. Prišel je tih, brez sijaja in sijajnega spremstva. Naši so bili nekaj o tem izvohali in jeli tako krasno škropiti, da je moral kralj Vittorio sredi noči na vrat na nos — pobrati šila in kopita!

Ena sama ognjena črta . . .

Zopet si je izbral sovražnik svoje staro bojišče, Kraško planoto, za pričenanje napadov, pri čemer stremi njegova taktika, kakor v prejšnjih soških bitkah, za tem, da bi prodiral v široki fronti proti skupni kraški črti. Glede ljutosti se da primerjati to

artilerijsko delovanje in infanterijsko jurišanje samo s francosko-angleskimi napadi na zapadni fronti in zadnjimi ogromnimi ruskimi navali. Vsa kraška fronta je ena sama ognjena črta. Ponoči in podnevi jurišajo infanterijske kolone v gostih vrstah. V vsakem novem poskusu, da bi se prebila naša črta, nastopajo sveže divizije in ako semintja nastopi odmor, potem pada na avstrijske jarke artilerijski ogenj, ki je stopnjevan do skrajnosti. Branitelji vršijo naravnost nadčloveško delo.

Trstu se Lah ne morejo približati.

Dosedanji potek bitke ni približal Italijanov Trstu prav nič. Stevilni napadi Italijanov podnevu in ponoči so se dosedaj vsi zlomili in naši branitelji držijo vedno trdno Komensko planoto, katero želi sovražnik zavojevati, da bi dosegel z nje Trst. Naj kraško pot do Trsta ob morju je italijansko armadno vodstvo že zdavnaj opustilo, ker tam kljub ljutim bojem ni bilo uspehov in tudi pridobitev. Doberdobske planote ni dala Italijanom ob morju nikake ugodnosti. Tako si iščejo sedaj zopet s svojo ogromno premočjo pot v Trst čez Kras. Komenska planota predstavlja sedaj glavno smer nove ofenzive. Noč in dan brez prestanka jurišajo italijanske množice. Posebno huđa je divjala bitka v južnem odseku, zlasti med razvalinami Lokvice in kope južnozpadno Doberdobskega jezera, kjer se bori jo naši slovenskoštajerski levi 87. pešpolk (glej avstrijsko uradno poročilo z dne 18. sept.). Na tem 5 km širokem frontnem delu, ki križa soteska Dol, je vodil sovražnik nepretrgoma nove polke v boj. Ako je bil sestreljen kup jurišajočih čet, so se prikazale nemudoma nove rezerve. In mestoma so zamogli Italijani vdreti v naše črte, ali vedno so ostali zmagovalci branitelji, med katerimi so se odlikovali tudi Hrvatje 96. pešpolka iz Karlovea. Težke so izgube napadalcev. Sedem italijanskih polkov je skoro popolnoma poraženih.

Topovi pejejo grozno pesem. — Ljut boj z bodali.

Italijanska artilerija, ojačena z mornariškimi topovi najtežjega kova, obsipa v vsakem odmoru našo kraško postojanke z ognjem in jeklom. Pesem topov je na obeh straneh grozna, strašna. V tem bobnajočem ognju, ki je še toliko hujši vsled udarjajočega kamenja, trpi v prvi vrsti junaški branitelj, ali kakor hitro proderejo sovražne jurišajoče kolone v razbite jarke, jih sprejme uničujoč brzi ogenj naših strojnih pušk, ki se pojavijo kar nenkrat iz skritih kavern in skalnatih lisčjih lukenj. Vojaki se vržejo na bližajočega se sovražnika s koli in noži, da ga vržejo ob tla v boju moža proti možu. Naši junaki vedo, da se gre za Trst, da se gre za slovensko zemljo. Za vsako ped zemlje se vrši ljut boj z bodali. Vršijo se tako krvavi boji, kakor jih ne pozne svetovna zgodovina. Kri brizga v zrak, bajonet je tukaj glavno orožje. Naši so v bajonetnem boju mojstri. Borba divja s tako srditostjo, da se v ročnem metezu pomandra vse k tlom. Število vjetnikov je na obeh straneh v primeri s številom čet, ki se udeležuje borbe, izvanredno — majhno . . .

Taka je borba za Trst, borba za našo slovensko zemljo . . .

Kako smo odbili prvi laški naval.

(Izvirno poročilo.)

Laško bojišče, 15. sept.

Bilo je prvi dan nove italijanske ofenzive, ko je Italijan primarsiral s svojimi četami proti nam in nas mislili zapoditi v beg. Ali bilo je ravno narobe. Deževalo je ta dan in megla je ležala čez celo polje. Ob 11. uri predpoldne si je začel polentar posebno močno nabijati svoje topove in streljati z vso silo na nas. Streljal je celi dan notri do večera. Gromelo je tako, da je bilo boj. Saj so se tudi naši topovi, ki merijo 30.5 cm, dobro oglašali. Seveda Lah ne gleda na to, če kam zadene ali ne, samo da poka. Včasih pa tudi strelja na posameznega moža, če ga le vidi. Če vidi prazno cigaretno škatljo na cesti ležati, pa tudi že z artilerijo strelja na njo. Nastala je noč. Polentariji so se navečerjali in nas prišli obiskovat v mnogih rojnih črtah. Začele so nas pozdravljati sovražne „muhe“, katere smo kar z rokami odbijali in mahali s kapami, da niso zalede. Seveda naše čete tudi niso rok križem držale. Lah so se morali kmalu zopet vrniti nazaj — Matevž Petelin, mlad slovenski vojak, doma iz Radizela pri Slivnici.

Rusko bojišče.

Na celi ruski fronti od rumunske meje do Pinska izredno krvavi boji. Borba za karpatske prelaze se je na črti Jablonica—Dorna Vatra ponovila z vso ljutostjo. V Bukovini napadajo združene ruske in rumunske čete naše obmejne višinske postojanke s tako premočjo, da se nepristranski vojni poročevalci čudijo, da še morejo naši sploh vzdržati. Severno od Stanislava smo našo fronto premaknili od Zlote Lipe dalje proti zahodu ob reko Narajovko. Blizu iz-

liva te reke v Gnilo Lipo je sovražnik po večdnev-
nih bojih našo fronto pri Dolni Lipnici nekoliko v-
pognil. Boji zadnjih dni pa so tudi tukaj razvijajo
za nas dokaj ugodno. Ljuba bitka se je razvila zo-
pet zahodno od Lucka v prostoru gornjega toka rek
Turija in Stohod. Dne 16. sept. so se Rusi navali-
li z ogromno silo na naše postojanke, a so bili hudo
porazeni. Na tisoče in tisoče mrtvih in težkora-
nenih sovražnikov je pokrivalo bojišče, Rusi naše fronte
niso mogli prebiti. Cilj ruskega napadanja v Karpa-
tih je, zasesti karpatske prelaze in udreti na Ogrs-
ko, na severu pa predreti proti Kovelu in Lvovu.

Kako odbijamo sovražne napade v Karpatih.

(Poročilo z bojišča.)

S svojo četo sem na 1200 m visokem karpatskem
vršcu. Imam nalogo, na vsak način preprečiti
prehod ruskih čet proti kraju Suliguli v dolini reke
Vaszer na Ogrskem. Mrzla sapa brije od severovz-
hoda noč in dan. Dne 15. sept. so nas napadali Ru-
si cel dan od 5. ure zjutraj do 11. ure ponoči. Niti
toliko časa nismo imeli, da bi pojedli kosček kruha.
Okrog 12. ure se je Rusom posrečilo, da so dospeli
do vrha. A moja četa je bila na ta „obisk“, dobro
pripravljena. Strojne puške, ročne in podzemne mi-
ne, bodala, samokresi, kamenje in meči so vršili tu
svoje krvavo delo. Naša 115 mož broječa četica je vr-
gla 1100 Rusov nazaj. Ponoči smo s pomočjo žarko-
meta našli na pobočju gore 314 ruskih mrtličev.
Med borbo smo se na ravninici vrh gore skrivali za
mrtva trupla svojih tovarišev. Tovariši na naši levi-
ci niso bili tako srečni. Rusi so udrti v njih postoj-
janke. Ali homo mogli Rusom preprečiti prehod v o-
grsko ravnino, bom poročal prihodnjik, če ne bom
prišel prej v krivo dežel. — Ivan Dušič, črnovo-
jniški narednik, doma iz ptujske okolice.

Krvavi boji ob Stohodu

Zahodno od Lucka se bije zopet krvava bitka.
Rusi napadajo z velikausko silo, naši pa se krejko
branijo. Poročevalec švicarskega lista „Baseler Nach-
richten“ pravi, da so Rusi v bitki dne 15., 16. in 17.
sept. ob Stohodu, Turiji in vzhodno od Lvova izgu-
bili najmanj 10.000 mrtvih in do 20.000 ranjenih vo-
jakov. Bojno polje ob gornjem Stohodu je bilo na de-
belo posuto s samimi mrtvimi Rusi. Reki
Turija in Stohod sta bili te dni krvavo pobar-
vani.

Rumunsko bojišče.

Na sedmograški fronti se razvijajo ve-
čji boji ob železnici, ki vodi iz Petrosenija (Petrovo)
v Hatszeg (severovzhodno od Orsove). V široki dol-
ni pri Hatszegu so dne 14. sept. zadeli Rumuni na
hud odpor naših čet. Rumuni so se morali umakniti.
Dne 17. sept. so naši južnovzhodno od Hatszega od-
vzeli Rumunom 7 topov. Dne 18. sept. so vrgli naši
sovražnika zopet dalje nazaj proti Petroseniju. Višje
proti severovzhodu so Rumuni pri mestu Fogaraš
(nekako v srodini sedmograške fronte) dne 15. sept.
prekoračili reko Aluta. Na severnem krilu so se mo-
čne rumunske čete, združene z ruskimi, dne 18. sep-
tembra pomaknile v bližino naših postojank v dolini
gornjega toka reke Maroš. Tukaj so v teku veliki
boji.

Veliko zmago so dosegli Bolgari dne 14., 15. in
16. sept. v Dobruči. Po hudi bitki so bolgarske,
turške in nemške čete pod poveljstvom maršala pl.
Mackensena rumunsko-rusko armado obkolile od treh
strani in ji prizadale odločilen udarec. Sovražna
armada je imela velikauske izgube in se je umakni-
la za močno utrjeno črto Crnavoda—Medžije—Kon-
stanca (ob Črnem morju), kjer se zopet pripravja na
veliko bitko.

Zmaga v Dobruči.

Zmaga v Dobruči je večja kakor ona pri Dob-
riču in pomembnejša, kakor zavojevanje Tutrakana
in Silistrije. Porazenih je bilo osem sovražnih divi-
zij, ki so se v divjem begu umaknile proti severu.
Njih poraz je radi tega tako velik, ker so se bitke
udeležile nove, najbrž s severne fronte poklicane ru-
munske divizije.

Macedonsko bojišče.

V smeri od jezera Ostrovo (zahodno krilo) je
prišel general Sarrail sredi preteklega tedna z ofe-
zivo. Bolgari so dne 14. septembra pred sovražno
premočjo izpraznili goro Malca Nidže (2517 m), ki
leži severno od imenovanega jezera in se umaknili v
nove postojanke. Pri Florini, zahodno od jezera Os-
trovo, se razvijajo novi boji. Na vzhodnem krilu pa
Bolgari napredujejo. Bolgarske čete so zasesti mesto
Kavala ob Egejskem morju.

Francozi zasedli Florino.

Francosko uradno poročilo z dne 19. septembra
pravi, da se je vršil dne 17. sept. in sledečo noč hu-
daj na črti Rosna—Florina, ki se je končal s sijajno
zmago četverosporsazumovih čet. Francozi so z nas-
kokom zavzeli Florino. Bolgarsko-nemške čete se u-
mikajo v nerodu proti Bitolju.

Grčija.

Četverosporsazumov pritisk na Grčijo postaja od
dne do dne hujši. Vsa poštna, brzovjavna in železni-
ška uprava Grčije se nahaja pod četverosporsazumo-
vim nadzorstvom. Grško ministristvo Zaimis je odsto-
pilo. Grški kralj je imenoval Kalogropulosa za mini-
strskega predsednika. Četverosporsazumov pritisk na
Grčijo označuje najbolj čisto, da je IV. grški, kra-
lju udani armadni zbor, ki se je nahajal v mestih
Seres, Drama in Kavala in ki se ni maral združiti s
Sarrailovo armado ter je bil popolnoma odrezan od
ostalih grških čet, zaprosil nemško armadno vodstvo,
da ga vzame v varstvo, mu nakaže bivališča in
prehrano. Prošnjo je nemško armadno vodstvo ugo-
dilo. Italijani so zasedli grško mesto Patras (ob v-
hodu v Korintski zaliv). Dasiravno je Grška sedaj
skoro popolnoma vključena v četverosporsazumove ve-
rige, vendar je še niso mogli prisiliti, da bi posegla
v svetovno vojsko.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nadaljuje ofenziva
angleško-francoskih čet z nezmanjšano silo. Ta ofe-
nziva je ena sama velikauska in najkrvavejša bit-
ka v tej svetovni vojski. Angleži so po poročilu lon-
donskih listov poslali na 100 velikih prevoznih par-
nikih novo veliko armado na francosko bojišče. Po
poročilu istih listov namerava Anglija izkreati tudi
čete ob belgijski morski obali, da pade nemški ar-
madi v hrbet. V zadnjem tednu so zasedle angleško-
francoske čete med Somo in Ankre devet porušenih
vasi in krajev.

Četverosporsazumov pritisk na nepri- stranske države.

Anglija je zaprla nizozemskim, dans-
kim in skandinavskim trgovskim ladjam
vsa svoja pristanišča, ustavlja ribiške ladje in pre-
iskuje tudi trgovske ladje teh dežel. Na Švico, ki
je dosedaj dobivala večji del živil iz Rumunije, pri-
tiska na ta način, da ji dovoljuje uvažati iz Ameri-
ke le omejeno množino živil. Četverosporsazum huj-
ska švicarske prebivalstvo francoske in italijanske
narodnosti k izgredu in nasilnostim proti vladi, ki
vstraja pri popolni nepristranosti. Tudi na Spa-
nijo je začela Anglija pritiskati z zahtevo, da naj
dovoli prehod portugalskih čet skozi Španijo na fran-
cosko bojišče. Za slučaj, ako bi Španija tega ne do-
volila, namigava londonsko časopisje, da naj angle-
ske voje ladje obkolijo špansko obal, sliče kakor
Grčijo in ustavijo vsak dovoz živil in blaga v Spa-
nijo. V Španiji so izgrede in demonstracije na člove-
nem radu.

Kedaj se zopet ustanovi Srbija.

V razgovoru z dopisnikom lista „Petit Parisien“
je rekel srbski ministristki predsednik Pašić: Ka-
kor hitro si zopet osvojimo nekaj kilometrov srbske
zemlje, se takoj vrnejo tja kralj, ministri in presto-
lonaslednik. Prvi na novo osvojeni kraj bo začasna
srbska prestolnica. To pa zato, ker je treba obstanek
Srbije čimprej uradno proglasiti.

Ogrsko-hrvatski sabor.

V seji dne 19. sept. je ogrsko-hrvatski sabor
nadaljeval razpravo o predlogih grofov Andrašija in
Aponija o sklicanju delegacij. Govorilo je 5 poslan-
cev opozicije, ki so skoro vsi obsojali, da vlada no-
če sklicati delegacij, da se je sedmograška meja pre-
malo zavarovala, da armadno vodstvo pravilno ne
postopa itd. Poslanec Polonji je trdil, da vse kaže,
da se bo cela nagodba med Avstrijo in Ogrsko iz leta 1867 zrušila, da se pri
naših generalih opaža mrznja in so-
vražnost napram ogrskemu državnemu zboru in madžarskemu sploh. Splošno
se je opazalo, da se je opozicija že močno ugnala.
Za sredo, dne 20. sept. je bil naznanjen govor gro-
fa Tisze o vojnem položaju. V vladni stranki je grof
Tisza izjavil, da se namerava vlada na Ogrskem po-
služiti izvanrednih vojnih sredstev.

Naše žrtve za domovino.

Iz italijanskega bojišča se poroča, da so padli
trije mladeniči, prijatelji iz šolskih let. Dva brata
Ferdinand in Janez Bukovnik in Janez Rajšp, vsi
trije iz Selnice ob Dravi. — Iz italijanskega
bojišča je došla uradno žalosna vest, da je padel 24.
julija Franc Zorko, začet od sovražne granate. Po-
kopali so ga na skupnem pokopališču 17. pešpolka,
blizu gore Cima Dodici. Pokopni France je bil rojen
leta 1897 v Tepanjih pri Konjicah. — Dne
14. avgusta sta darovala svoje življenje za cesarja
in domovino Alojzij Conč iz Škale v Saleški dolini
ter Stefan Kačičnik iz Vojnika pri Celju. Bila
sta tudi tukaj zvesta naročnika „Slov. Gospodarja.“
— Na severnem bojišču pri Stanislavu je padel dne
12. avgusta junaške smrti za domovino posestnik v
Malem Kocjanu v kapelski župniji, zidar
po po lieu, Josip Šafarič, zaboden s sovražnim ba-
lonetom. Pokopan je blizu mesta Stanislav v skup-
nem grobu, kjer počiva mirno še devet njegovih boj-
nih tovarišev. Za njim žaluje žena in pet otročičev.

Vsem za domovino padlim slovenskim junakom
naj bo zemljica lahka!

Tedenske novice.

† Tomaz Mraz. V Gradcu je preležal nedeljo,
dne 17. sept., umrl v visoki starosti 90 let biserno-
mašnik in duhovni svetovalec lavantinske škofije č.
g. Tomaz Mraz, vpokojeni dekan in nadžupnik vu-
zeniški. Rojen je bil dne 5. dec. 1826 v St. Vidu pri
Grobelnem. Bil je po sv. krstu tako slab, da so mu
mrtvaško svečo držali. Šest razredov gimnazijskih
študij je dovršil v Celju, dva razreda pa v Gradcu.
Prvo leto bogoslovja je dovršil v Gradcu, 2. in 3. v
Celovcu in 4. v St. Andražu v Lavantinski dolini na
Koroškem. V duhovnika je bil posvečen l. 1853. Ka-
plansko službo je opravljal v Smarju pri Volšpergu
na Koroškem, v Kalob'ju in na Stadkigori na Šta'er-
skem. Nato je prestopil v krško škofijo, kjer je slu-
žboval večinoma kot provizor v Piborku, Labudu,
St. Kancijanju, Libelčicah in Prevaljih. Zarustil je kr-
ško škofijo ter postal katehet pri urušinkah v Sibi-
lju na Sedmograškem. Tam je ostal dve leti. Prišel
je nazaj v domovino in postal župnik v Vuhredu, ko-
der je služboval 12½ leta. Sledejčič je nastal v službo
nadžupnika in dekana v staročvni Vuzenici. Tam
je goreče služboval 17½ let. 46 let je bil zvest in ne-
umoren delavec v vinogradu Gos'čovem. Ni čuda,
da si je po tako dolgem in trudnem delovanju
želel odpočitka, zato je leta 1899 storil v večer-
službo. Leta 1907 se je preselil k usmiljenim bra-
tom v Gradec, kjer je bival nebi do svoje smrti.
Dne 25. julija 1913 je obhajal v Gradcu v cerkvi u-
smiljenih bratov 60letnico mašništva. Rajni bisernik
je bil vse svoje žive dni skromen in tih značaj ter
vesten in točen kakor ura v izpolnjevanju duhovniš-
ke službe. Živel je vzgladno, zmerno in trezno, zato
je tudi dočakal tako visoko starost. Rajni je bil tudi
odlični slovenski pisatelj. Leta 1878 je spisal „Sol-
ske katekeze za prvence“, leta 1883 pa „Razlage sre-
dnjega in največjega šolskega katehizma.“ Razven
šolskih katehez je še spisal tudi mnogo govorov. A
med boljše izdelke je prištivali govore gornograjs-
kega, pozneje braslovskega dekana Lavrencija Po-
tečnika. Njegov pogreb se je vršil dne 20. sept. na
graškem mestnem pokopališču ob obilni udeležbi lu-
dstva, zlasti graških Slovencev. Blagomu duhovniku
svetila večna luč!

Ranjen vojni kurat. Dne 11. septembra je bil
ranjen č. g. Josip Vukelič, vojni kurat pešpolka št.
96. Imenovani je odlikovan z duhovniškim zastavnim
križcem in s Signum laudis. G. Vukelič je bil znan
tudi pri naših polkih kot ljudomil duhovnik.

Škof odlikovan z železnim križcem. Vratislav-
ski knezoškof dr. Adolf Bertram je bil odlikovan z
železnim križcem na črno-belim traku.

Slovensko odposlanstvo pri cesarskem name-
stniku. Dne 15. t. m. je bila pri c. kr. namestniku s-
prejeta deputacija slovenskih poslancev in kmetov,
da mu je izrazila sedaj najnujnejše želje slovensko-
štajerskega kmečkega prebivalstva. V deputaciji so
bili zastopani: poslanca dr. Korošec in Pišek, župa-
na Ferline in Reiter, ter občinska svetovalec Ham-
mer in Gornik. Deputacija je javila namestniku želje
glede domačih mlinov (žrnelj), glede zaprtja mlinov
in odvetja žita, glede odmere fižola za osebe, glede
rekviriranja vprežne živine itd. Zastopniki Ceršaka
in Selnice so še prosili tudi, da se uvažuje njih že-
lja glede odkazanja posebnega mlina na Muri. Go-
spod c. kr. namestnik grof Clary je slovensko deputa-
cijo prijazno sprejel, temeljito razpravljal z njo o
vseh sedaj perečih gospodarskih vprašanjih ter ob-
ljubil, da bo izražene mu želje dobrohotno preudaril
ter odredil, kjer bo le mogoče, zaprosene olajšave.

Shranjujte „Slovenskega Gospodarja!“ V da-
našnji številki prinašamo članek „Žito, krompir in
seno“, v katerem opisujemo in razlagamo nekatere
važne vladne odredbe. Svetujemo našim ljudem, da
si to številko, kakor tudi vse tiste, v katerih se na-